

ÚJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden SZERDÁN és SZOMBATON.

Előfizetés: egész évre 12 K., félévre 6 K.,
negyedévre 3 K.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

Kéziratok vissza nem küldetnek.
Hirdetések díjszabály szerint.

Herosztrateszi dicsőség.

Most négy éve milleniumot ültünk. Egész Európa szeme mi reánk volt irányozva, mert nálunknál régibb nemzet alig van a kontingensünkön. És a művelt Nyugat meglepődve konstataálta, hogy a mi népünk nemcsak a kultúra védpajzsa tud lenni — a mint az évszázadokig volt is —, de méltó arra is, hogy a kulturánépek között elől soroltassék fel.

Mert van magyar kultúra!

Van műveltség, melynek alapját mi raktuk le. Van kicsiszolódott nyelv, melyet magyar nyelvnek nevezünk.

És a milleniumra négy évre reá akadt egy néptanító, a ki — ipsissimis verbis — „megfeledezett“ a reá bizott iskolában a magyar nyelv tanításáról! Akadt egy néptanító, a ki elfelejtette az a kötelességszerű tiszteletet, melylyel az iránt a föld iránt tartozik, mely őt, feleségét, gyermekeit és családját táplálja! Akadt egy néptanító, aki megfeledezett annak a nemzetnek a legféltettebb kincsként őrzött nyelvéről, melynek tagja hogy lehet, boldognak érezheti magát! Akadt egy néptanító, a ki annak a népnek azt a kitüntető kegyét, hogy gyermekeit az ő kezére bizta, avval hálálja meg, hogy „megfeledeztek“ a nép nyelvének tanításáról!

A mi nekünk, a kik a Duna-Tisza övezte Bácskát lakjuk, legjobban fáj az, hogy ez a tanító épen a mi megyénkbel került ki.

Witzmann Józsefnek hívják a dicsőt, és Apatin az a sajnálatra méltó község, mely kénytelen ezt a tanítót a magáénak vallani.

Herosztratesz, hogy nevét örök időkre fentartsa, felgyújtotta Artemisnek evezusi templomát. És célját elérte: nevét ma is emlegetik, de nem ám kegyelettel és dicsérettel, hanem utálattal és megvetéssel.

Witzmann József, az apatini tanító is biztosítani akarta magának a hírnevet. Tanító lett belőle, de hírnévre nem tudott szert tenni.

Német lapszerkesztőnek csapott fel, de a sötétség még jobban övezte körül! Végül nagyot gondolt: nem tanítja az iskolájában a magyar nyelvet!

Ez már fogott! Most már van neve, mely ha nem is híres, de legalább hírhedt!

Ez az ő privát dolga. Ez az ő gusz-tusa szerint történt, már pedig de gustibus non est disputandum.

De van ennek a kérdésnek egy másik oldala is. Az a melyik lelkiismeretről szól

Mert ha Witzmann József, a magánember a magyar nyelvet perhorreszkálja, gyűlöli vagy talán meg is veti, akkor szavunk sem esnek róla, hisz — a mi talán öreg hiba — nincs törvényünk, mely a magyar nyelvnek minden tekintetben tiszteletet és érvényt szerezne!

De ha Witzmann József az apatini községi iskola néptanítója annyi negligenciával viseltetik a mi legnagyobb és legdrágább kincsünk iránt, hogy nem is tartja szükségesnek, miszerint az iskolában vele foglalkozzék, akkor oly lelkiismeretlenségnek adja tanujelét, mely egymaga alkalmatlanná teszi őt arra, hogy Magyarországon néptanító lehessen!

Mert nem is beszélünk, mily istentelen vétet követ el az, ki a kezére bizott ifjuságot elszakítja a nemzetétől!

Arról sem beszélünk, mily bünt követ el tanítványaival szemben az a tanító, a ki nem engedi, hogy a tanítás malasztjából kivegyék azt a részt, mely őket megilleti!

De igenis fel kell vetnünk azt a kérdést: lehet-e tanító az, a ki a lelkiismeretlenség nagy fokának adja tanujelét?

Mert aligha van nagyobb lelkiismeretlenség, mint a törvénytörés!

Ha valaki — rosszakaratulag — nem törvényt szeg, de törvényt tipor: akkor nem csak bünt követ el, de a lelkiismeretlenségnek is adja tanujelét.

Már pedig az 1868: XXXVIII. t.-cz. előírja a magyar nyelv kötelező tanítását. Ez elől kitérni nem lehet! Ez kötelesség, melyet negligálni senkinek sem szabad. A ki ez ellen vét, törvénytörő.

Ily törvénytörésre a haza jövő támaszait és oszlopaikat bizni nem hogy nem lehet, de nem is szabad.

Mert ha valamit, egyet meg kell követelni a tanítótól: legyen lelkiismerete.

Hisz ha nincs lelkiismerete, tudja Isten, mire tanítja az ifjuságot. Egyszer arra oktatja a gyermekeket: ne a magyar, hanem a német nyelvet szeressétek! Máskor pedig emígyen hirdeti igéit: többet ér az erkölcsnél az erkölcstelenség! És ki tudná megmondani, hogy oly ember, kinek halovány fogalma sincs a lelkiismeretről, mily pusztító tanokat olthat esetleg a kicsiny diákseregbe?

És hová leszünk, ha az, kinek az a magasztos feladat jutott osztályrészül, hogy hazafiságra, erkölcsre szoktassa a serdülő ifjuságot. hazafiatlanságot, erkölcstelenséget hirdet?!

Ezért tartanók szükségesnek, hogy az egyes tanítók nagyobb ellenőrzés alatt

álljanak. Lehet — példa reá az ujvidéki iskolák —, hogy erre feltétlen szükség nincs, de ez az egy apatinieset bizonyítja, hogy mégis csak hasznos.

Ez az apatini gyászmagyarka esetének szomorú tanulsága. De csakis ez! Mert kár volna ebből az esetből kifolyólag az idegen nyelveknek a népiskolákból való kiküszöbölését követelni.

„Annyi emberrel érsz fel, a hány nyelvet beszélsz!“ mondja a példaszó, és mi itt Ujvidéken, a hol három nyelv is határolja egymást, tudjuk legjobban megbecsülni az idegen nyelvek hasznát. És ott, a hol — mint ez Magyarországon nagyrészt megtörténik — az iskoláztatás a népiskola elvégzésével megszakad, ott szükséges, hogy az életben szükséges ismeretek már az elemi iskolákban — már a mennyire lehet — tanitassanak!

Csak arra kell ügyelni, hogy aztán ezek a tárgyak tényleg tanitassanak is. És erre való a tanfelügyelőségek szorgos ellenőrzése. A magyar tanítói kar, hál'istennek!, nem a Witzmann József képeire teremtődött, mert megbízható és lelkiismeretes. De gyarlóságok és hiányok mindenütt tapasztalhatók, és tőlük a népiskolák sem mentek.

És hogy visszatérjünk a Witzmann József elég szomorú esetére, hisszük és reméljük, hogy tanfelügyelőségünk méltón fog vele elbánni. Mert eléggé szolgált rá! És hogy a tanítványai részéről is elveszi a maga erkölcsi jutalmát, arról majd gondoskodik a mostani tanítványainak az átka, melylyel tanítójukat majd illetik, ha későbbi esztendőkből annak a tudatára ébrednek majd, mit vétett ellenük akkor, mikor „megfeledezett“ őket a magyar nyelvi oktatásban részesíteni.

Mert mindhiába: a Herosztrateszeket éró átok el nem marad! (ó.)

Az Uránia színház nálunk.

— Saját tudósítónktól. —

Ujvidék, 1900 július 7.

Az elmúlt tél óta minden fővárosi lap hasábjain nap-nap után lehetett olvasni, hogy az Uránia színház előadásai az egész fővárosi közönség pártolása mellett minden tekintetben kiválóan folynak le.

E fiatal kulturális nemes czélu intézmény iránt érdeklődött azonban nemcsak a látványosságot kedvelő publikum, de azok is, kik az elvont tudományok terén működve nem igen szeretik a nagyhangon hirdetett amerikai reklamározott dolgokat.

Az Uránia színház azonban ép azért érdemel dicséretet, mert a reklám nagydobját kerülve, a művelt és tudománykedvelő közön-

ségre támaszkodva óhajtott népszerűséget szerezni a tudományak.

Annak a lelkes csapatnak, mely ezért munkált lankadatlanul, az egész ország fejezi ki köszönetét. Már ezzel sem vagyunk hátrább a művelt nyugat államainál.

Szerencsésnek tartjuk az Uránia színház igazgatóságának azon ötletét, hogy most a nyári szünet beállításával vidéki körutakat rendez.

Megismerteti így az Uránia színházat azokkal, kiknek nincs elkalmuk a fővárosban megtekinteni ezt a derék színházat.

Hisszük, hogy Magyarország művelt közönsége minden nagyobb vidéki városban a legmelegebb pártolásban fogja részesíteni.

Ujvidéken jövő hó 8—9—10-ik napján jönne az Uránia. A Dugyverszky színházban tartana három előadást.

Az Urániának, az élén Molnár Viktor kultuszminiszteri osztálytanácsos áll.

Az elmúlt téli szezon összes műsorát bemutatja az igazgatóság Ujvidéken.

Látni fogjuk Spanyolországot, az izgató bika viadalokat. Ezeket oly élethűen fogják bemutatni, hogy a gyengébb idegzetű ember hátorzongással fogja nézni.

Színre kerül a „Vas.“ Bemutatják annak minden fazisát, továbbá „Más világok, mint a miénk“, „Mikor a levegő csepfolyós lesz“ s a „Női szépség“ stb.

Felhívjuk a közönség figyelmét jöelöre az Uránia színházra. A ki érdeklődik szép, jó és nemes iránt, az ne mulassza el, hogy a jelzett napokon elmenjen megnézni az elmúlt fővárosi téli szezon legszenzációsabb újdonságát.

Jegyeket Herger Ágoston könyvkereskedésében lehet előjegyezni.

Újdonságok.

(Leköszönt elnök.) Rehak Ferencz törv. bírósága által a „Magyar Casinó“-ban viselt vigalmi bizottsági elnöki állásáról leköszönt.

(Megeredt az eső.) Hosszú várakozás után végre megnyitott az ég csatornáit, és mindnyájunk nagyörömeire vígan — tán túlvígan is — önti a vizet.

(A Duna vizállása.) A Duna ma érte el helyben maximális magasságát. A Duna 479 méter magasságon áll.

(Jóteköny hangverseny.) A pétervárad 70. gy. e. zenekara vasárnap este a „Grand Hotel Mayer“ nagy kerthelyiségében, válogatott műsorral nagy katonai hangversenyt rendez. Belépt-díj 60 fillér.

(Életmentés.) Tankovics György 14 éves papucsos-inas folyó hó 2-ikán az Ó-Duna-ágban fűdött. Uszni nem tud e gyerek, mindazáltal egy ott levő csónakból a Dunába ugrott, mire fulladozni kezdett. Szerencsére arra járt Manojlovics Illés hentesmester, a ki a fuldokló Tankovics után ugrott s így a gyermek életét megmentette.

(Furcsa hála.) Klaszó Mariskának szép ruhái vannak, tudja minden ismerőse. Sturk Ilka nevű ismerőse is tudta, a miért is avval a kéréssel járult Klaszó Maris elé, adja neki egyik ruháját kölcsön, hogy magát abban lefényképeztesse. Klaszó teljesítette barátjánője kérését, de bizony rosszul járt: Sturk Ilka a helyett hogy visszahozta volna a kölcsönkapott ruhát, elutazott vele Bajára. Hát ez elég furcsa hála!

(Ingatlanok forgalma.) Az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál az elmúlt hét folyamán következő helybeli ingatlanok kerültek átíratás alá: Lövenberger József tulajdonát képező 1513. ö. i. számú ház és beltelek Kupanik Ferenczre 5900 korona vételárban. Letics Péra, Veszelin és Gyóka tulajdonát képező 5134/a. hr. 1 hold 5159/a. hrsz. 1100 □-öl 5159/5. hr. 1100 □-öl szántóföld Obradovics Glisára 3400 korona vételárban. Brankov Glisa tulajdonát képező 2412. ö. i. számú ház és 229 □-öl beltelek neje szül. Nedelykovits Zorkára 200 korona vételárban. Özv. Bergmann Józsefné szül. Marx Apollonia ugyanis mint kiskorú gyermekei és t. gyámja és Bergmann Viktor tulajdonát képező 343.

ö. i. ház 226 □-öl beltelek Róka Erzsébet férjezett Horváth Józsefné 1900 korona vételárban.

(Szabadságot honvéd ezredes.) Őfelsége Bartholy Lajost, a szabadkai 6-ik honvédszázados ezredesét saját kérelmére 1 évre szabadságot adott.

(Beszéd.) Moholról írják lapunknak: Az ujvidéki szerb főgimnázium maturánsai Ajdukovits Bojana, Nasztaszits Bránka Monits T. kisasszonyok közreműködésével szegénysorsu tanulótársai segélyezésére Moholon a Szvetosavszki dóm disztermében táncszal egybekötött beszédát (hangverseny) rendeztek vasárnap. A szép czélú hangversenyt melegen pártolta a moholi és adai közönség, úgy hogy a nagy, tágas terem zsúfolásig megtelt előkelő közönséggel. Az érdekes ének és zeneszámok lejátsszása után következtek a táncz, melyben a négyest 80 pár tánczolta. A szépen sikerült hangversen 230 koronát jövedelmezett a szegénysorsu tanulók javára.

(Nagy ékszerlopás Belgrádban.) Szabadkai levelezőnk írja: A város utcáin gyakrabban láttunk egy elhízott cigány asszonyt, aki egy fiatal leányt szokott vezetni. A leány elég csinos barna cigány leány. Az asszony itt úri bünyös mesterséget, de néha ellátogat messze vidékre is, különösen Belgrádba, ahova leányokat szokott szállítani. Tegnap délután sürgős német átírat érkezett Belgrádból, amelyben az foglaltatott, hogy f. hó 3-ikán Milan Gj. Mili csevity nyug. állami tanácsosnak Wertheim szekrényét feltörték és onnan 10 darab átlukasztott arany pénzt, 1 borítékban 7 darab aranyat, 1 fülbevalót, 3 darab gyémánt melltűt, 2 darab ezüst levesmerítő kanalat, 6 darab 10 dináros szerb pénzt elloptak. Az állami tanácsosnál valami Milos Kamitov Aramitov nevű egyén volt szolgálatban, akinek szeretője volt Bajánovics Meruma, a cigányasszony. Mindkettő a tett elkövetése után Belgrádból eltűnt és velük együtt eltűnt az asszony nővére Elise is, aki Tomics Károly belgrádi fodrász segédnek volt a szeretője. A belgrádi rendőrség megállapította, hogy a cigányasszony és a leány 3-ikán Szabadkára utaztak. Azt is megállapították, hogy Tomics Károly anyjának Szabadkán kétes híre háza van. Az adatok alapján Pertics Ernő alkaptány nyomában megindította a vizsgálatot s tényleg a zálogházban 2 drb értékű tárgyat, a fülbevalót és egy melltűt megtaláltak. Az asszonynál is tartottak házkutatást, ami azonban eredményre nem vezetett. A délutáni órákban egy asszony, egy leány és egy fiu jelentkezett a rendőrségnél, hogy tudomásuk van arról, miszerint a délelőtti házkutatás után a cigányasszony nem mesze lakásától egy kut mellett valamit kiasott és zsebre tette.

(Éltelt ügyvéd.) Annak idején nagy port vert föl az az ügy, amelynek dr. Kalmár Antal bacs-topolyai ügyvéd a szomorú hőse. Az ügyvéd tavaly télen egy bacs petrovoszellói földmivestől 1500 forintos váltót kapott leszámítolásra s a váltót az ügyvéd saját kezébe kifizettetve, az 1500 frtot elsikkasztotta. A földmives mikor már látta, hogy pénzét semmi módon sem kaphatja meg, bünyvádi feljelentést tett az ügyvéd ellen akit tüstént letartóztattak és vizsgálati fogságba vetettek. A bűnygyben a szabadkai fenytő törvényszék hozott első bírósági ítéletet. A végtárgyaláson beigazolást nyert a váltósikkasztás vádja s e miatt a törvényszék, az enyhítő körülményekre való tekintettel, félévi börtönrre ítélte az ügyvédet. Dr. Kalmár Antal bünyvőre a napokban került a szegedi tábla ítélezése alá. A tábla másként ítélt, mint a törvényszék, mert több súlyosító körülményt látott, mint enyhítő mozzanatot, az ügyvéd büntetését egy esztendei börtönrre felemelte. Különös súlyosító körülményül vette a tábla azt, hogy a megkárosított földmives, akit az ügyvéd egész életére nyomorulttá tett ez 1500 forint elsikkasztásával, tizenegy gyermek édesapja.

(Pörös tehén.) A „Fehér Kereszt“ szabadkai fiókja és a szabadkai I. nőegylet által a városi erdőben e mult hó 24-én tartott nép-

ünnepevényen a sorsolás alkalmával a 2975. számú sorsjegyre egy tehén nyeremény esett. A szerencsés nyerő azonban nem akar jelentkezni, a mi nagy gondot okoz a rendezőségnek. A tehén teljes ellátásba adták addig, míg nem jelentkezik az igazi gazdája. Az „igazi“, mert hamis sorsjeggyel jelentkeztek már többen, kik között egy cigány is volt, aki tanukat is hozott magával, egy egész karaván cigányt, hogy ő nyerte meg a tehénét. A rendezőség azonban nem adott hitelt a tanuk esküdjözéseinek, hanem perre utasította a cigányt. A tehén tehát pórtárgyat fogja képezni. Addig is, míg a per befejeződik, a rendezőség f. hó 6-án a városháza mögötti téren elárveteltetni fogja és a befolyt összeget 3 évig kamatoztatja és azután az egylet tulajdonába megy át.

(Kivittell tilalom.) A föllépett sertés járvány miatt a földmiveltésügyi miniszterium a következő vármegyei községekre rendelte el a zárlatot: a bacs-almási járásban: Bacs-Almás Mélykut, Rény; a bacs-kulai járásban: Cservenka; az óbecsei járásban: Bacs Földvár; a zombori járásban: Bezdán; a zsabylai járásban: Nádaly községre és Baja törvényhatósági városra.

(Mikor a huszonegy sem nyer.) Szabadkán a VIII-iki körben, egyik kocsmában szenvedélyesen huszonegyezett egy csapat legény. Fortuna istenasszonya kegyeltjét ezuttal Sebestyén Józsefnek hívták, akinek nagy szerencséje volt. A tartós szerencsének az volt a fácsitja, hogy Sebestyén elnyerte a legények pénzét. Az utolsó bank járta s ezt is a Sebestyén nyerte meg, kicsapva a huszonegyet. Alig csapta azonban ki a huszonegyet, az egyik vesztés egy bottal bezúzta a fejét. Sebestyént a súlyos csapás a földre terítette, mialatt egészen elborította a vér. A mentők kötözték be, a tettes azonban elmenekült s így megint csak a rendőrségnek lesz dolga a nyomozással.

(Nemzetközi szélhámos mint újságlró.) Nemrég megirtuk, hogy a szabadkai rendőrség elfogott egy Judavics Lázár nevű szélhámost, aki Szegeden, Bécsben, Kolozsvárt, Aradon, Budapesten könyörödományokat gyűjtött és hamis bélyegzőkkel silerült neki többeket becsapni úgy, hogy rövid idő alatt mintegy 4000 koronát szedett össze amit saját céljaira fordított. A vizsgálati fogságban lapot szerkesztett, melynek czime a „Dutyiban“ volt. Az előfizetési felhívást így fejezi be: „feltehetően aki javát akarja urak! fél vagy egész világi hölgyek! Szent Péter ösvényén ábrándozók és sz. Rózsa Sándor utján halandók! fizessetek elő.“ Vezércikkét is irt „A kenyér és a politika“ czimvel. Most már a kir. ügyészség börtönében folytatja a lapszerkesztést.

(Az új zónatarifa.) A „Bud. Tud.“ megerősíti az új zónatarifa életbeléptetésének elhalasztását. Az osztrák-magyar, bosznia-hercegovinai személyforgalom számára folyó évi július 1-től kezdődő érvénynyel hirdetett új díjszabás életbeléptetését bizonytalan időre elhalasztották.

(Állat az emberben.) Vadállatias büntett nyomára jött a szabadkai rendőrség. Mezei Bálint gazdaember egy éves fiúcskájára mellé felfogadta volt Győri Juliska 11 éves gyermekleányt, kinek az volt az egyedüli teendője, hogy a gyermekre vigyázzon. Ezelőtt 10 nappal Mezei — a ki méztenyészéssel is foglalkozott — meghagyta a kis Juliskának, hogy kis fiúcskájával az utcára menjen, nehogy az akkor kieresztett méhek összecsapják. A kis dada beleültette a kis Bálintot egy talicskába s azután eltávozott a kis fiúcskával a házból. Hiába várták haza aznap a szülők a dadát a kis fiúval, sem aznap, sem másnap hírt sem hallották neki. keresésükre indulva, kis fiukat a talicskával együtt késő este megtalálták a radonováci erdőben, a hol a kis fiu 24 óráig étlen szomjan, őrizetlenül visított. Győri Juliskának se híre, se hamva nem volt. A kis leány eltűnése bejelentetett a rendőrségnél, de daczára a legszorgosabb kutatásoknak, a kis leány nyomát nem lehetett feltalálni. Végre a véletlen kedvezett egy juhászlegénynek, a ki nyája őrizete közben behatolt a Szabadka

melletti tölgyfás erdőbe s egy domb oldalán rábukkant a kis leány meggyilkolt hullájára. A holttest félig a földbe volt elásva, csupán a két lába látszott ki. Az esetről a juhászlegény azonnal értesítette a rendőrséget, amely a mentőkkel együtt kivonult a helyszínre. Kiásva a kis leány holttestét, iszonyu látvány tárult eléjük. Győri Juliska melle keze és karja kék foltokat volt tele, szája és orra aludt vérral borítva, míg bal halántékán egy tompa eszközzel előidézett seb volt, mely szintén aludt vérral volt borítva. Lábain szintén erős kéz nyomai voltak láthatók. A vizsgálat konstatálta, hogy a gyilkos előzőleg merényletet követett el a leánygyermeken s csak azután gyilkolta meg szerencsétlen áldozatát. A hullát beszállították a temető bonczoló házába. A nyomozást a rendőrség megindította.

(Lovassági kaszárnya Szabadkán.) A Szabadkán tervezett lovassági kaszárnya felépítésének megvalósítása már csaknem bizonyos. Vasárnap délután érkezett Szabadkára Lahner altábornagy, a honvédelmi miniszter megbízásából, hogy a laktanya részére — a város által felajánlott szükséges telket megtekintse. Az altábornagyot polgári és katonai küldöttség várta. Fogadtatására megjelentek a város részéről Györgyevits Szredoje h. polgármester, Váli Gyula mérnök, stb. A pályaháztól az altábornagy kíséretével együtt egyenesen a kiszemelt terület megtekintésére, a szegedi ut mentén levő telekre hajtatott, ahol az altábornagyot már Schmausz Endre főispán és Mamusich Lázár polgármester várták. A telek-szemle kedvező eredménnyel járt s az altábornagy, aki tegnap délelőtt a gyorsvannattal tért vissza a fővárosba, megteendő a jelentést a miniszternek s így most már bizonyosra vehető, hogy a szabadkai Invaskaszárnya a jövő év október 1-ére elkészül.

(A legizletesebb asztalvíz.) A legizletesebb asztalvíz a „Kristály” Szent-Lukácsfürdői hegyiforrás, mely mint egészséges ásványvíz több száz orvos által ajánlva van.

(Bosszuálló csősz.) Szlávits Milan szabadkai csősz az elmúlt ősön egyik haragosát akarta lelőni, de gyilkossági merénylete akkor meghiusult. Feljelenített s a tanúk között, a kik ellene voltak, volt Zubkor Gigó csősz kollegája is. Ettől a naptól kezdve Szlávits halálos ellensége lett Zubkornak s mult pénteken reggel, kezében puskával meg is leste őt, azzal a szándékkal hogy megölje. A két ellenfél csakhamar szemközt is állott. Szlávits felemelte fegyverét s annak agyával oly hatalmas ütést mért Zubkor fejére, hogy koponyája ketté hasadt. Zubkor kíséretében volt annak leánya, a ki látva apja sérülését, lekapta válláról élesre fent kaszáját s Szlávitsot életveszélyesen megvágta. Mindkettőt a városi kórházban ápolják. A rendőrség megindította a vizsgálatot s mindkét sérültet kihallgatva, az ügyet áttette a kir. ügyészséghez.

(Arató munkások közvetítése.) A földmívelési miniszterium munkásügyi osztályához érkezett jelentések szerint az alföldi vármegyékben még vannak aratókra elszervezhető munkások. Azoknak, a kik gazdasági, vagy földmunkásokat keresnek, a munkásügyi osztály (II. em., 78. sz.) szóbeli, levélbeli vagy távirati megkeresésre készségesen közvetíti a munkásokat.

(Uj kórház Baján.) Törvényhatóságaink az utóbbi időben arra is gondot fordítanak, hogy a közegészség ügyét megfelelő módon rendezzék. Első sorban arra törekednek, hogy jóra való kórházuk legyen. Baja városa már régebben elhatározta, hogy új kórházat épít, de eleinte csak kisebbet, ötven beteg számára valót akart építeni, azonban a belügyminiszter felhívására rászánta magát, hogy nagyobb kórházat emel. Az épület terveit Willmann János törvényhatósági tisztii főmérnök már elkészítette. A kórház három egyemeletes pavilonból fog állani nagy kert közepén. Százhusz elmebeteg és száz más beteg számára lesz hely. A régi kórház helyére építik, a melynek lerombolásához hamarosan hozzátáznak s lehetőleg még a nyár folyamán hozzáfognak az új kórház építéséhez.

(Eltűnt kereskedő.) Ezelőtt pár hónappal vált el a feleségétől Grünbaum A. szabadkai kereskedő. Az asszony Makóra ment vissza a szülei házába s magával vivé két és fél éves kis fiát. A férj dzonban ebbe nem nyugodott bele. Makóra utazott s visszahozta Szabadkára kis fiát. Ott garszon ember módjára korcsmába járt étkezni, magával vive mindenkor kis fiát is. Ezelőtt két héttel átadta a kis fiúcskát a vendéglősnek azzal, hogy 1—2 napra kénytelen elutazni s addig gondjaira bízta gyermekét. Üzletét bezárta s elutazott Két hete elmúlt már azóta, s az apa mindedig nem került elő. A kis gyermek pedig hiába hívja az ő apját. Senki sem tudja neki megmondani, hogy hova lett, mi lett belőle. Hozzá tartozói nincsenek s a jószívű vendéglős tartja el az ártatlan, elhagyott kis fiúcskát.

(Nápoly.) A vidámság városa, honnan száműzték a gondot, melynek örege, ifja csak a jelennek él, hol a legflegmatikusabb angol turista és a legavidabb német professzor is mosolygós orczával löt-fut az utcákon, hol utonállók módjára csikarják ki az idegen pénzét, de azt is oly kedvesen cselekszik meg, hogy még akkor sem haragszunk rájuk, mikor hazatérőben már csak épen épen a vasuti bilétára hagytak pénzt a tárczáinkban. . . . Ezt a karakterisztikus várost, a maga ríktó színű házaival, háromszáz templomával, történelmi nevezetességű középületeivel, pompás parkjaival, páratlan szép keretben; a tenger, a tűzokádó Vesuv, a mindig havas hegylanczok közepett, — tehát egész Nápolyt és vidékét, teméntelen házával, utcáival in a nyüzsgő alakok sokaságával, — festette meg csodálatos, igazi német buzgósággal, roppant technikával, megkapó jolasztikával, — egy müncheni festőkből álló konaocvium. A tájképrészletet — a művészi körökben nálunk is jól ismert Schönchen Zsigmond, a figurális részt Fleischer Fülöp festő tanár, az ismert bécsi császári jubilaris kép megalkotója festette. Felérve a pódiumra, egy délszaki növényzettel teli, gyönyörű park előtt találjuk magunkat, mögötte a sima tenger kékje terül el, a háttérben a sűrű füstöt okádó félelmetes tűz hányó. Jobbról szinte kőből épült hazának tetsző utca szeli át a képet, a világhírű nápolyi korzó, rajta tarka összevisszaságban ezernyi ember: csuhas barátok, haramiaképző laszaronik, rongyos utca-gyerkőczök, meg elegáns hölgyek, urak, toladodva, kömpölyögve. A korzó fölött szinte ott párázik, a rongyos sátrakban árult gyümölcsök kimondhatatlan édes, erős illata. Minden élonek látszik itt is szinte magunknak is kedvünk kerekedik, hogy leszálljunk az előtünk épült utcára és a kép alakjai közé álljunk, hogy újra végigéltaljunk a felejthetetlen emlékü korzón. — Odább jönnek a legkülönösebb formájú, színű házak ezerszámra, mindenütt virág, gyümölcs és — rongy. Mikor végire értünk a képnek, újra előlről kezdjük a nézelődést, mert ez a kép nem enged el magától, itt órák hosszant kell elülni, hogy minden szépségét végigélvezzük. Hogy aztán még teljesebb legyen az illuzió az ügyes kezű Schönchen olyan pompás előteret épített a képhez, azt sem tudjuk már, vajjon nem igazi városban jártunk-e mi? — Anyi való igaz, hogy szebb látnivaló régen nem volt Budapesten.

Irodalom.

A „Zenélő Magyarország” zogora és hedű zenemű folyóirat most megjelent XIII-dik füzeté a következő szép zenemű ujdonságokat közli: Lengyel Miska I. „Piros a pipacsnak a színe”. Magyar dalt II. Gaál Ferencz „L’Affliction”. Salondarabot. III. Hubay Jenő „Berceuse”. Hegedűre zongora kísérettel. IV. Serly Lajos „Iren csárdását”. Ily gazdag tartalommal jelenik meg a „Zenélő Magyarország” minden egyes füzeté. Évenként 24 füzet minden füzet 10—10 oldal hangjegy tartalommal a legjobban megválasztott kiváló sikerű ujdonságokból összeállítva jelenik meg.

Előfizetési ára egész évre 242 oldal tartalomra 12 korona, félfévre 102 oldal tartalomra

6 korona, Negyedévre 3 korona. Előfizethetni az e számmal meginduló II. félfévre a „Zenélő Magyarország” (Klöckner Ede) zenemű kiadóhivatalában Budapesten VI. Csengery utca 52. a. honnan megismerésre mutatvány füzetet ingyen és béamentve küldenek.

„A KERT” 13. száma a következő tartalommal jelent meg: Konyhakertészet. Tózsér József: A murok és paszternak ápolása, mély vagy sekély földréteg kell az ugorkának? Gyümölcsészet V—y.: Egyet-mást a dióról. (Fr. R.): A faültetést és korosabb gyümölcsfák ápolása. Diskertészet Mauthner Ödön: Egy igen jó csoportnövény. Kunszt János: Az Erythrina crasta galli. Tárca. Kalocsa Róza: Te vagy az oka! . . . Lugas. E—s.: A viharágyzás költségei. Gyógy- és iparinövények. H. P. Kelsey: A „csodagyökér”. Élősdiek. Nietz X. Frenecz: Az Oidium szőlőbetegség. Faiskola. Riffler József: A zöld dugványozás. Rovartan. Zádor Gula: A szilvatermés pusztító. Gép- és eszközlétár. Esőmérő. Világ-szemle. Hírek: Uj rovat. — Luczenbacher Pál. — Méhészeti kongresszus. — Rózsakongresszus. — Halálozás. — Az elkobzott gyümölcs. — A baromfitenyésztés érdekében. Apró szakközlemények: Phylloxera ellen való védekezés Magyarországon. — Spárgát soká eltartani. — A műlép-készítés. Magame Welhe. — A közönséges kőmény. — A Myrthus. Szerkesztői üzenetek. Farnetszék: Kétágu kapa. Juglans regia var. maxima. Wigandia. Amerikai méhszöktető. Super clearer. Magyar méhszöktető. Panax Ginseng. Mezeileg és kertileg termelt Ginseng növénynek friss gyökerei. Négyestendős Ginseng-gyökér természetes nagysággal. Esőmérő.

Kiadó laptulajdonos:

Dr. Nemes Sándor

Nyilt-tér.*

A KÖZÖNSÉGBŐL.

Köszönő irat Amerikából.

Az eredeti levél hű magyar fordítása.

Wilhelm Ferencz urnak gyógyszerész Neunkirchen, Alsó-Ausztria.

NEW-YORK, 1898. május 18-án.

TISZTELT URAM!

1895. november 12-én olyan rheumába estem, hogy kénytelen voltam ágyba feküdni. Nyolcz álló hónapig nem tudtam megmozdítani. Testsúlyom 175 lbs-ról 130 lbs-re fogyott, annyira elgyöngitettek rettenetes kinjaim. Próbáltam mindent. Használtam minden curát, amiről csak hallottam, így liniment, electricus török fürdőket stb. s számtalan más orvosi segély után legutolsó orvosom már kijelentette, hogy pénzt nem is fogadna többet tőlem el, mert csak hiába fizetném.

Igy hozott össze a jó szerencse egy jó barátommal, aki említést tett előttem a **Wilhelm-féle antiarthriticus antirheumatics vértisztító theájáról**, mely rheuma ellen csalhatatlan gyógyhatású lenne. En elbeszéltem, hogy mi mindent nem próbáltam már s kevés bizalmam volt. A gondviselés ösztönzött, hogy Önnek írjak. Meggyőződtem, hogy van még gyógyszer. Nem tudom szavakkal kifejezni az utolsó 3 év retentő kinjait, de ma már nem bánt semmi fájdalom, s úgy érzem magamat mint az ujonszülött. Nincs kincs mely a **Wilhelm-féle antiarthriticus antirheumatics theával** felérne.

Szíveskedjék forduljon postával b. C. Q. D.

1 tuczat (12) csomag vértisztító theát küldeni.

Legjobb egészséget és hosszú életet kívánok Önnek s maradtam kiváló tisztelettel

GORDON JÓZSEF M.

179. orchard st. New-York.

Egyesült Államok.

Minden gyógyszerertárban kapható

FŐRAKTÁR: Wilhelm Ferencz gyógyszerertára

Neunkirchen, Alsó-Ausztria.

Kapható: **UJVIDÉKEN, HESZ B.**

gyógyszerertárban a „Genfi kereszt”hez.

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szombat, július 7-én

Első cs. és kir. szab. Duna-Gőzhajózási-Társaság.

A SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ HAJÓK NYARI MENETRENDJE.

Ujvidékről—Budapestre:
Hétfőn, csütörtökön és szombaton d. e. 11 óra 20 perczkor.
Ujvidékről Zimony, Belgrád és Orsovára:
Szerdán, pénteken és vasárnapon este 6 óra 40 perczkor.
Ujvidékről Zalánkomény, Tiltelre:
Szerdán, pénteken és vasárnapon este 6 óra 40 perczkor.
Érvényes az 1900. évi május hó 1-től. UJVIDÉK, 1900. április havában.

Az ügynökség.

Nyári menetrend.
Érvényes 1900. évi május hó 1-ső napjától.

	Személy vonat		Vegyes vonat		Gyóni vonat		Vegyes vonat	
	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.
Budapest ind.	10	20	7	35			2	40
Szabadka érk.	4	05	12	33			5	47
" ind.	5	40	1	22	4		5	56
Hegyes-Feketeh. érk.	6	57	2	42	5	42	6	42
" ind.	7	02	2	44	5	46	6	42
Verbász érk.	7	17	3	—	6	05	6	55
" ind.	7	22	3	05			6	56
Ujvidék érk.	8	29	4	06			7	41
" ind.	8	36	4	14			7	48
India érk.	9	42	5	22			8	34
Zimony érk.	10	51	6	31			9	20
" ind.	11	12	6	55			9	35
Belgrád érk.	11	22	7	05			9	45
Belgrád ind.	4	15	7	55			5	32
Zimony érk.	4	28	8	03			5	40
" ind.	4	58	8	37			6	11
India ind.	6	15	9	43			6	—
Ujvidék érk.	7	31	10	45			7	43
" ind.	7	51	10	52			7	50
Verbász érk.	8	56	11	45			8	32
" ind.	9	01	11	48	5	30	8	33
Hegyes-Feketeh. érk.	9	19	12	05	5	51	8	45
" ind.	9	22	12	06	5	54	8	46
Szabadka érk.	10	48	1	21	7	37	9	34
" ind.	11	50	1	57			9	46
Budapest érk.	7	05	6	40			1	05
Hegyes-Feketeh. ind.	8 ⁵⁵	d. e.	7 ³⁵	este.				
Kula " "	9 ⁴⁴	"	8 ⁰¹	"				
Torzsa " "	10 ¹⁴	"	8 ²⁷	"				
Palánka " "	11 ⁵⁸	"	9 ⁵⁵	"				
Palánka ind.	5 ⁰⁴	reggel	3 ²⁵	d. u.				
Torzsa " "	6 ⁴⁷	"	5 ¹⁹	"				
Kula " "	7 ¹⁷	"	5 ⁵⁴	"				
Hegyes-Feketeh. " "	7 ⁵¹	"	6 ²⁸	este				
Palánka ind.	3 ²⁵	d. u.	Gajdobra ind.	9 ²³	este			
Gajdobra érk.	3 ⁵⁸	"	Palánka érk.	9 ⁵⁵	"			

A dupla fekete vonalak éjjeli időt jeleznek.

Enormer Nutzen bis zu 2000 Kr. rasch u. leicht erreichbar
in Prämien-Abschlüssen zu je 140 Kr.
Leichtfaßliche Prospekte gratis (Specialabtheilung).
Bankhaus des „Ungar. Börsen-Journal“, Budapest.
Auf Grund unserer genauen Kenntniss des europ. Finanzbetriebes u. unserer reichen 40-jährigen Erfahrung ertheilen wir uneigennütigen Rath bei Effectentransactionen, sowie Beihilfe zur Sanirung verlustbringender Engagements.
„UNGAR. BÖRSEN-JOURNAL“ XXI. Jahrgang. Einziger unabhäng. finanz. Rathgeber. Interessenvertretung des Privatcapitales.

Két tágas bolthelyiség
úri-utca 7. szám alatt,
ez év szeptember 1-sejével
kiadandó.
Bővebbet
WINKLE ISTVÁN, sörgyárosnál.

A főváros környékén
vasut állomás közelében van
egy 500 holdas birtok
felelősségben szénatermő réttel, felerészben jó művelésű szántó földekkel több évi fizetési részletek mellett **egészben vagy kisebb parcellákban** is örök áron eladó esetleg szintén **kisebb részletekben** is több évre előnyös feltételek mellett **bérbe vehető.** Közelebbi felvilágosítást ad
SZÉCSÉNY IMRE
Gyón, u. posta: Alsó-Dabas.

A női szépség
elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb és legbiztosabb a
Margit Crème,
mely vegyítiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsírintes. Törvényesen védve.
Ezen világhírű arczkondos pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehérré, simává és üdévé varázsolja.
Legkitűnőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.
ÁRA: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt, Margit hölgypor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogkefé (Zahnpasta) 50 kr., Margit arczvíz 50 kr.
Számítalan elismerő és köszönő levél! Utánzatoktól óvakodjunk!
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:
FÖLDES KELEMEN, gyógyszerész Arad.
Kapható minden gyógyszeriarban, drogua-üzletben és illatszerekkereskedésben.

M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:
A KRISTÁLY
SZILVAKACSFURDOI
HEGYFORRÁS
TISZTA
BICARBONAT
ASVANYVIZ
KAPHATÓ
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDE CLOKKEKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉRKEZŐ KÖCSIBAN.
UJVIDÉKEN:
Schwemm és Tokalió, Stojanovits és Radevanovits
jól felszerelt fűszer, csomage és ásványvízkereskedésben.

(Olaj-sebtaasz)

„Stearoptinum“ Bámulatos gyorsan gyógyító olajsebtaasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyülése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásáért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma. A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában.

Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25.

Hirschenhauser Benő könyvnyomdája Ujvidéken.